

اسن خلدون و آینده جهان مدرن

تالیف:

مهدی حبیب الهی

سرشناسه : حبیب‌اللهی، مهدی، ۱۳۴۰ -
 عنوان و نام : ابن‌خلدون و آینده جهان مدرن
 پدیدآور :
 مشخصات : تهران: دریاچه نو، ۱۳۹۳.
 نشر :
 مشخصات : ۵۳ص. ۱۹۱×۹/۵سم.
 ظاهری :
 شابک : 978-964-9945-86-6
 وضعیت :
 فهرست :
 نویسنده :
 یادداشت :
 فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی:
 http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
 کتابنامه :
 ۳۷۷۹۵۴۰ :
 نام :
 نام :
 ملی :

عنوان : ابن‌خلدون و آینده جهان مدرن
 نوشته : مهدی حبیب‌اللهی
 صفحه آرای : دریاچه نو
 نوبت چاپ : اول، زمستان ۱۳۹۳
 شمارگان : ۵۰۰ نسخه
 قیمت : ۳،۰۰۰ تومان
 شابک : ۷۸-۹۶۴-۹۹۴۵-۸۶-۶
 ناشر : دریاچه نو ۱ - ۳۳۷۸۰، ۶۶۲ (۰۱)
 توزیع : سمت نو ۲۲۸۴۹۶۶۴ (۰۱)
 www.samteno.ir

تهران، م. انقلاب، کارگر جنوبی، کوچه رشتچی، شماره ۱۵، چاپخانه
 حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.
 هرگونه کپی برداری شامل کپی، اسکن، تهیه فیلم و
 میکروفیلم، پاور پوینت و هرگونه تکثیر از روی کتب منتشر
 شده، جرم تلقی شده و ناشر و دارنده حقوق مادی
 و معنوی اثر، حق پیگیری حقوقی و کیفری دارد.

پیشگفتار

ابن خلدون به عنوان تاریخ نگار، جامعه شناس، مردم شناس و سیاست مدار عرب مسلمان قرن ۸ هجری قمری (قرن ۱۴ میلادی) شناخته شده است. او را بنیان گزار علم تاریخ، پیگام علم عمران و پدر علم اقتصاد نیز نامیده اند. ابن خلدون در کتاب "مقدمه" اش سر رشته علمی را برای آیندگان پیش بین کرده است که در قرن حاضر هریک از آن علوم به طور مجزا، بنیاد به یک دانش جدایی نا پذیر از زندگی انسان ها شده اند. آنچه که در همه علوم، از علم عمران (جامعه شناسی) گرفته تا تاریخ، اقتصاد و سیاست و قضاوت، توسط ابن خلدون مشترک است؛ وجه اشان به آینده بشر و پیش بینی تاثیر گذاری این علوم بر زندگی انسان ها است. ابن خلدون در تمامی این علوم به دنبال روشنگری و تدوین آینده ای کامل برای انسان هاست. در این مقاله به دنبال شناسایی نظرات ابن خلدون پیرامون آینده جهان مدرن و نحوه تاثیر گذاری علوم شناخته شده بالا بر زندگی بشر مدرن هستیم.

مقدمه:

نویسنده این کتاب، ابن خلدون به مطالعه تاریخ با نگاهی جامعه‌شناختی، تأملات وی در تجربیات تاریخی و مبتنی ساختن آن بر اساس سنن و قوانین حاکم بر جامعه به ویژه تبیین علل و عوامل تاریخی و اجتماعی، وی را در کانون توجه جامعه‌شناسان و تاریخ‌دانان قرار داده است. شیوه بیان و روشن‌بینی ابن خلدون در تاریخ به حدی است که برخی از صاحب‌نظران دیدگاه‌های وی را پاره‌ای از بحث‌های علمی امروز نزدیک می‌دانند. هم‌چنین، در میان اندیشمندان مختلف، نوعی اجماع عام وجود دارد مبنی بر این که ابن خلدون از اندیشه‌های بزرگ برخوردار بوده است. اعتقاد آرنولد توین بی «ابن خلدون گونه‌ای از فلسفه تاریخ را مطرح ریزی نموده است که بی هیچ تردیدی در نوع خود مهم‌ترین کاری است که در مقایسه با هر اندیشه‌ای در هر زمان و مکان دیگر انجام پذیرفته است». به علاوه «مقدمه» ابن خلدون به لحاظ محتوایی دارای ساختاری منسجم و از نظر صورت بندی، هرمی شکل است که اندیشه‌ای توسعه

یافته، برخوردار از سازمان دهی در فصول، پاراگراف‌ها و در بخش‌های متعدد آن را در بر می‌گیرد.

بازمانده‌های و تحلیل آرای ابن خلدون از آن جا ضروری است که می‌توان آن را برجسته وی «مقدمه» را به عنوان الگویی جدید از دأوری فکر در چارچوب مبانی فرهنگ اسلامی به حساب آورد. به هر یکی از مقاطع پرآشوب تاریخ در جهان اسلام اتفاق افتاده است. اهمیت خاص این شیوه اندیشه در شرایط کنونی جامعه ایران که درگیر نظریه پردازی درباره الگوی ایرانی- اسلامی توسعه می‌باشد امری روشن به نظر می‌رسد.

ابن خلدون به خاطر علایق شخصی یا هر دلیل دیگری رو به علمی آورد که دانستن آنها برای حکومتی (امانی) پدیدار الزامی بودند. الزام طرح هر یک از این دانش‌ها که از منظر ابن خلدون بررسی کنیم، به افقی (آینده ای) که او سی اندیشیده پی می‌بریم. اگر چه شاید نتوانیم او را در پی مدینه فاضله بدانیم - چرا که ابن خلدون بسیار واقع بین بوده - اما او در منتهای طرح هر یک از این علوم به دنبال سعادت و

آسایشی بوده که این علوم می توانسته اند برای آیندگان به همراه آورند.

ثبت تاریخ شاید فایده ای برای هم عصران نداشته باشد اما در بهمان هائی که آیندگان از تاریخ می برند شکی نیست. این خلدون با مباحث جدیدی که در علم اقتصاد مطرح می کند این علم را به عدلی قابل برنامه ریزی و محاسبه برای چند سال - و حتی چندین دهه - تبدیل می کند. این خلدون علم عمران را بنیان نهاد. همان که در امروزه جامعه شناسی می نامیمش. علمی که در پی شناختن مردمان و برخورد آنها با پدیده های مختلف در دوره های مختلف است. پی ریزی همه این علوم بدون نگرستن به افق دور دست (آئنده) نه تنها دشوار که نشدنی بوده است. اما این خلدون اگر نگوییم که سالها جلوتر از زمان خود می زیسته ، سالها جلوتر از زمان خود را می دیده و به دنبال کسب توان تحلیل وقایع اتفاق نیفتاده بوده است.